

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Pritrdilno ločeno mnenje sodnice dr. Škrk

1. V predmetni zadevi sem glasovala za odločbo in se v celoti strinjam z njenimi ugotovitvami. V točki 11. obrazložitve Ustavno sodišče pravilno zaključuje, da je sklicevanje predlagatelja na 8. člen Ustave (razmerje med notranjim in mednarodnim pravom) neutemeljeno. Ustavno sodišče namreč ugotavlja, da je z izpodbijano določbo 22. člena ZP-L dano določenim upravičencem novo izredno pravno sredstvo, ki jim omogoča sodno rehabilitacijo zoper odločbe, ki sploh nimajo značaja tujih odločb, zaradi česar zakonodajalec ni posegel v suverenost tuje države in s tem kršil "splošna načela mednarodnega prava". Ustavno sodišče se pri tem ni želelo spustiti v vprašanje, kaj mednarodnopravno na področju prava pomeni poseg v suverenost tuje države ter, ali je Ustavno sodišče pristojno odločati o tem. Zato k razlogom k točki 11. obrazložitve podajam naslednje stališče.

2. Menim namreč, da tudi če bi zakonodajalec v konkretnem primeru posegel v suverenost druge države, sploh ni nujno, da bi bila zaradi takšnega posega podana kršitev mednarodnega prava. Države v sodobnih mednarodnih odnosih pogosto posegajo na notranjepravno področje drugih držav, zlasti na področju urejanja statusnih vprašanj z mednarodnim elementom posameznikov (fizičnih in pravnih oseb), ali pri pregonu kaznivih dejanj, glede katerih so države sprejele univerzalno načelo.

3. Nadalje menim, da Ustavno sodišče ni pristojno pri presoji ustavnosti in zakonitosti varovati suverenosti druge države ali tujega pravnega reda. Ustavno sodišče je v odločbi št. Up-13/99 z dne 8. 3. 2001 (Uradni list RS, št. 28/01) potrdilo ustavnost sodb rednih sodišč, ki so odklonila sodno varstvo pritožniku zoper tujo državo iz naslova sodne imunitete tuje države pred slovenskimi sodišči. Vendar je bila pravna podlaga za takšno odločitev v domačem pravnem pravilu, 26. členu Zakona o pravnem postopku (Uradni list SFRJ, št.4/77 in nasl. - ZPP-77), po katerem za sojenje tujim državam v Republiki Sloveniji veljajo pravila mednarodnega prava. V mednarodnem pravu pa slovenska sodišča niso našla opore za odrek sodne imunitete tuji državi iz naslova ravnanja de iure imperii. Šlo je torej za popolnoma drugačno pravno situacijo, kot jo Vrhovno sodišče očita izpodbijanemu predpisu v konkretnem primeru. V zadevi št. Up-13/99 je torej predpis domačega prava napotil sodišča na neposredno uporabo pravil mednarodnega prava. V tej isti zadevi Ustavno sodišče tudi ni ugotovilo kršitve 23. člena Ustave (pravica do sodnega varstva), ker med drugim domače splošno pravilo o pristojnosti actor sequitur forum rei, ki mu po mojem lahko pripišemo naravo splošnega pravnega načela, ki ga priznavajo civilizirani narodi [točka c) prvega odstavka 38. člena Statuta Meddržavnega sodišča], napotuje pritožnika na možnost, da poišče sodno varstvo v državi, proti kateri ima odškodninski zahtevek, kjer argument sodne imunitete države ni podan. To, da je Ustavno sodišče pristojno varovati ustavnost in zakonitost, je Ustavno sodišče povedalo v zadevi Rm-1/97 z dne 5. 6. 1997 (Uradni list RS, št. 40/97 in OdlUS VI, 86), ko je v postopku ratifikacije Evropskega sporazuma (ESP) na zahtevo Vlade izreklo mnenje o njegovi ustavnosti. V točki 15. je namreč Ustavno sodišče zapisalo, da opravi presojo mednarodne pogodbe z vidika skladnosti z Ustavo, ne pa tudi z vidika mednarodnega prava. Ustavno sodišče torej iz naslova varstva ustavnosti in zakonitosti ni pristojno varovati suverenosti tuje države, kar Vrhovno sodišče navaja kot kršitev mednarodnega prava v predmetni zadevi.

4. Takšna kršitev mednarodnega prava pa zlasti ne more biti podana v primeru kolizije personalne in teritorialne suverenosti dveh pravnih redov v primeru varstva človekovih pravic. V predmetni zadevi gre namreč za varstvo ustavnih pravic slovenskih državljanov. Republika Slovenija in njeni organi imajo iz naslova personalne suverenosti pravico in dolžnost, da njeni državljani na temelju enakega varstva pravic uveljavljajo varstvo svojih ustavnih pravic, vključno s pravico do rehabilitacije (30. člen Ustave). Glede na veljavno zakonsko ureditev jim pripada ta ustavna pravica, če so bili v nekdanji državi in torej znotraj domače jurisdikcije, nepravilno in v nasprotju z načeli in pravili pravne države, zaradi razrednih, političnih ali ideoloških razlogov kaznovani z kaznijo kakršnekoli oblike odvzema prostosti.

dr. Mirjam Škrk